

Sygn. akt V ACa 946/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 maja 2014r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach V Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Barbara Kurzeja
Sędziowie:	SA Grzegorz Stojek (spr.) SA Janusz Kiercz
Protokolant:	Anna Fic

po rozpoznaniu w dniu 9 maja 2014 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa P. A.

przeciwko B. A.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach

z dnia 16 października 2013r., sygn. akt II C 62/13

oddala apelację.

Sygn. akt V ACa 946/13

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy w Gliwicach oddalił powództwo P. A. przeciwko B. A. o zapłatę 66.000 zł z ustawowymi odsetkami tytułem zadośćuczynienia oraz 110.000 zł z ustawowymi odsetkami tytułem odszkodowania.

Rozstrzygnięcie oparł o następujące ustalenia faktyczne i oceny prawne.

Wyrokiem z 4 lutego 2008 r. Sąd Okręgowy w Gliwicach orzekł rozwód małżeństwa stron z winy P. A..

Przed Sądem Rejonowym w Rybniku, pod sygnaturami akt III K 1259/06 i IX K 187/08, toczyły się dwa procesy karne przeciwko P. A.. Pierwszy, toczący się na przełomie 2006 r. i 2007 r., zakończył się prawomocnym wyrokiem z 28 maja 2007 r., którym powód został uznany winnym między innymi tego, że w okresie od 2005 r. do 9 października

2006 r. znęcał się fizycznie i psychicznie nad B. A. oraz małoletnimi córkami – C. A. i A. A., a także dopuścił się innych czynności seksualnych wobec A. A. i C. A., za co został skazany na karę 2 lat pozbawienia wolności, której wykonanie zostało zawieszona na okres próby wynoszący 5 lat. W drugim powód był oskarżony o czyn z art. 207 kk w związku z 157 § 2 kk, polegający na tym, że w okresie od 8 listopada 2007 r. do 22 listopada 2007 r. znęcał się nad żoną (B. A.) i córkami (C. A. i A. A.), za co prawomocnym wyrokiem z 16 grudnia 2008 r. został skazany na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonywanie zostało warunkowo zawieszona na okres próby wynoszący 5 lat.

W sprawie IX K 187/08 Sądu Rejonowego w Rybniku pozwana złożyła zeznania. Mianowicie w postępowaniu przygotowawczym, w dniu 22 grudnia 2007 r., zeznała między innymi: "Kiedy zaczęłam krzyczeć wzywając pomocy mąż zaczął wpychać mi do ust ręcznik (...)". Na rozprawie w dniu 8 lipca 2008 r. zeznała: „Ja się szarpałam, rzucił mnie na wersalkę, próbując wepchnąć ten ręcznik jak najdalej w usta. Ja spadłam na podłogę, próbowałam się uwolnić szarpałam się. Kiedy ręcznik wypadł mi z buzi krzyczałam ratunku, pomocy. Mój były mąż złapał mnie za szyję, wpychał mi ten ręcznik i powiedział mi, że jak będę krzyczała to mnie zabije”, „(...) w międzyczasie ugryzłam go, bo jak czułam ten jego palec w buzi to gryzłam jak najmocniej”. Na rozprawie w dniu 8 lipca 2008 r. zeznała: „Jak on się zamknął w tym pokoju do drzwi wejściowych zapukała moja przyjaciółka pani B., weszliśmy do pokoju i zamknęliśmy się na zamek (...). Wtedy zadzwoniłam na Policję, widziałyśmy po chwili jak oskarżony wyszedł z domu”. Z kolei na rozprawie w dniu 28 października 2008 r. zeznała: "(...) ja wtedy zadzwoniłam na Policję jak się upewniłam, że oskarżony opuścił mieszkanie". Sąd Rejonowy w Rybniku nie znalazł podstaw, by kwestionować wiarygodność zeznań pozwanej, wskazał w uzasadnieniu wyroku, że uzupełniają się z zeznaniami córek powoda (C. A. i A. A.), tworząc wyrazisty obraz zdarzenia i znajdują potwierdzenie w zebranych materiale dowodowym. Opisując zeznania pozwanej, Sąd Rejonowy w Rybniku wskazał, że było dla niej wielkim przeżyciem emocjonalnym, gdy do zdarzeń z udziałem męża musiała wracać i je opisywać. Sąd drugiej instancji w procesie karnym podzielił ocenę materiału dowodowego poczynioną przez Sąd Rejonowy w Rybniku, jako bezstronną i dokonaną bez przekroczenia granicy swobodnej oceny dowodów, jak też ustalenia faktyczne tego Sądu.

Gdy został skazany wyrokiem w sprawie IX K 187/08 Sądu Rejonowego w Rybniku, powód odbył karę pozbawienia wolności przez czas 22 miesięcy, orzeczoną wyrokiem w sprawie III K 1259/06 tego samego Sądu.

Sąd Okręgowy powołał treść art. 24 i art. 448 kc oraz wskazał na przesłanki majątkowej ochrony dóbr osobistych. Stwierdził, że powód nie udowodnił, by działanie pozwanej, polegające na złożeniu zeznań, naruszyło jego dobra osobiste. Pozwana składała zeznania w sprawie karnej, w której powód został uznany winnym znęcania się nad członkami rodziny. Skazanie P. A. nie nastąpiło jednak wyłącznie w oparciu o zeznania pozwanej (pokrzywdzonej), lecz również na podstawie innych dowodów (zeznania świadków, obdukcja lekarska i inne dowodów powołane w uzasadnieniu wyroku przez Sąd Rejonowy). Powód już wcześniej (w 2007 r.) został skazany za podobne przestępstwo. Działanie pozwanej w postaci składania zeznań nie było bezprawne. Składanie zeznań przez świadka i pokrzywdzonego w postępowaniach sądowych i przygotowawczych jest działaniem w ramach porządku prawnego. Pozwana miała prawo do składania zeznań, mogła również złożyć zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa. Zarzucając pozwanej złożenie fałszywych zeznań, powód odnosił się nie do istoty zeznań, lecz koncentrował się na szczegółach zdarzenia z 22 listopada 2007 r., próbując wykazać, że pozwana zeznała nieprawdę, bowiem jej zeznania różniły się co do szczegółów. Sąd Okręgowy zwrócił uwagę, podobnie jak Sąd Rejonowy, który rozpoznał sprawę IX K 187/08, że zdarzenia z dnia 22 listopada 2007 r. były traumatycznym przeżyciem dla pozwanej i jeszcze podczas składania zeznań nie była w stanie opanować emocji (płakała, była roztrzęsiona). Trudno zatem wymagać, żeby mogła szczegółowo zapamiętać kolejność poszczególnych czynności, to jest czy 22 listopada 2007 r. w czasie telefonowania na policję powód był jeszcze w mieszkaniu czy już nie, czy powoda ugryzła w palec, gdy wpychał ręcznik do jej ust czy wtedy, kiedy ręcznika już w ustach nie miała. W ocenie Sądu Okręgowego – mając na uwadze charakter zdarzenia z 22 listopada 2007 r., które było jedynie ułamkiem opisu zachowania powoda względem B. A., zawartego w wyroku z 16 grudnia 2008 r. w sprawie IX K 187/08 Sądu Rejonowego w Rybniku – pozwana zeznając na rozprawie w postępowaniu karnym pozostawała w uzasadnionym obiektywnymi okolicznościami przekonaniu, że podawane fakty są zgodne z prawdą. Nie sposób też stwierdzić, że między zeznaniami pozwanej, skazaniem i osadzeniem powoda (z czym powód wiąże utratę pracy, poniżenie i utratę zaufania) istnieje adekwatny związek przyczynowy. Powód został skazany na karę

pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, a jego osadzenie miało związek z tym, że już wcześniej został skazany wyrokiem w sprawie IX K 187/08 za przestępstwo znęcania się nad B. A. i córkami. Powód nie udowodnił zatem, że pozwana naruszyła jego dobra osobiste, które wskazał w pozwie, nie wykazał bezprawności działania pozwanej i nie przedstawił dowodów adekwatnego związku przyczynowego między zeznaniami pozwanej a utratą przez niego pracy, osadzeniem, poniżeniem. Nie wskazał żadnych wniosków dowodowych, że doszło do poniżenia powoda w opinii publicznej i utraty zaufania.

W apelacji powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez uwzględnienie powództwa, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Zarzucił naruszenie przepisów postępowania przez poczynienie istotnych ustaleń sprzecznie z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, mianowicie, że pozwana składała fałszywe zeznania i że brak związku przyczynowego między złożeniem przez nią zeznań a osadzeniem go w zakładzie karnym, utratą przez niego pracy, poniżeniem go i utratą zaufania przez osoby, które z nim pracowały.

Pozwana wniosła oddalenie apelacji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny podziela ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Okręgowy i, jako prawidłowe, przyjmuje je za własne.

Sąd Okręgowy ocenił zebrany materiał dowodowy zgodnie z kryteriami wynikającymi z art. 233 § 1 kpc, analizując cały materiał dowodowy we wzajemnych powiązaniach poszczególnych dowodów, mając na względzie okoliczności składania zeznań przez pozwaną, co uczynił w zgodzie z zasadami logicznego rozumowania oraz doświadczenia życiowego. Polemika powoda z ustaleniami Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie, zasadzająca się na tym, że zeznania pozwanej składane w sprawie IX K 187/08 Sądu Rejonowego w Rybniku, różnią się między sobą w szczegółach, jest też polemiką z ustaleniami Sądu Rejonowego w Rybniku w sprawie IX K 187/08, co nie może odnieść skutku zamierzonego przez skarżącego. Stosownie bowiem do art. 11 kpc ustalenia wydanego w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku skazującego co do popełnienia przestępstwa wiążą bowiem sąd w postępowaniu cywilnym i tylko osoba, która nie była oskarżona, może powoływać się w postępowaniu cywilnym na wszelkie okoliczności wyłączające lub ograniczające jej odpowiedzialność cywilną, co powoda nie dotyczy. Skoro w postępowaniu cywilnym sąd jest związany ustaleniami co do popełnienia przestępstwa, powód nie może w niniejszym procesie udowodnić, że nie popełnił przestępstwa, za które został skazany prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Rybniku w sprawie IX K 187/08. Niezależnie zatem od powoływanych przez powoda różnic zeznań pozwanej co do szczegółów zdarzenia, o jakie szło w ostatnio wskazanej sprawie karnej, pozwana nie naruszyła swymi zeznaniami złożonymi w tamtej sprawie dóbr osobistych powoda tylko przez to, że w szczegółach jej zeznania różniły się między sobą, co było przedmiotem analizy Sądu Okręgowego w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Tym samym powództwo o zadośćuczynienie, jak też o odszkodowanie (niezależnie od zagadnienia niewykazania szkody, której wyrównania dochodzi) jest bezzasadne. Oparte jest bowiem na twierdzeniu, że powód nie popełnił przestępstwa, sprzecznym z treścią wyroku, o którym była mowa, jakim sąd w postępowaniu cywilnym jest związany co do popełnienia przestępstwa z mocy art. 11 kpc.

Zaskarżony wyrok odpowiada zatem prawu.

Apelacja – jako bezzasadna – podlega więc oddaleniu (art. 385 kpc).